

Кримінальне право

УДК 340-349:321-329:351-354(05)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.19756725>

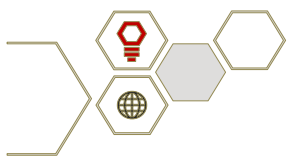
Проблемні питання визначення предмета незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами

Горай Софія Валентинівна,

Студентка 3 курсу факультету слідчої та детективної діяльності,
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків,
Україна, <https://orcid.org/0009-0005-0896-7499>

Прийнято: 06.04.2026 | Опубліковано: 25.04.2026

Анотація. Метою представленого наукового дослідження є здійснення кримінально-правового аналізу дефектів законодавчого закріплення предмета злочинів проти громадської безпеки (за ст. 263, 263-1 КК України) та розроблення пропозицій щодо вдосконалення нормативного регулювання в умовах сучасних безпекових викликів. Методологічну основу становить сукупність методів пізнання правових явищ: формально-юридичний метод застосовано для тлумачення диспозицій охоронних норм; системно-структурний – для дослідження зв'язків між кримінальним законом і підзаконними актами. Порівняльно-правовий метод використано для аналізу статусу різних видів зброї, а емпіричний аналіз судово-балістичної практики забезпечив розуміння криміналістичних проблем кваліфікації новітніх засобів ураження. З'ясовано, що відсутність профільного закону у сфері обігу зброї генерує феномен подвійної бланкетності норм, що ускладнює кваліфікацію. Проаналізовано ризики делегування судовим експертам функції встановлення

правового статусу конструктивно схожих виробів (стартових пістолетів), що створює передумови для суб'єктивізму. Досліджено нормативні колізії через дублювання ідентичних предметів посягання у ст. 263 та 263-1 КК України, яке призводить до штучної ідеальної сукупності злочинів. Окреслено новітні криміналістичні виклики, пов'язані з поширенням 3D-друку зброї, які вимагають адаптації балістичних стандартів оцінки полімерних конструкцій. Сформульовано висновок про необхідність законодавчого закріплення базового понятійного апарату щодо видів зброї. Запропоновано усунути конкуренцію норм шляхом визнання зберігання виготовленого предмета таким, що охоплюється єдиним процесом його незаконного виготовлення. Аргументовано доцільність запровадження кількісно-вагових порогів для боєприпасів і вибухівки, що дозволить ефективно застосовувати інститут малозначності діяння.

Ключові слова: злочини проти громадської безпеки; кримінальна відповідальність; кваліфікація правопорушень; предмет злочину; законодавча колізія; стаття 263 КК України; стаття 263-1 КК України; конструктивно схожі вироби; 3D-друк зброї; судово-балістична експертиза.

Problematic Issues in Defining the Subject of Illegal Handling of Weapons, Ammunition, or Explosives

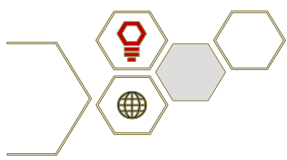
Sofia Horai,

3rd Year Student of the Faculty of Investigation and Detective Activity,

Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv, Ukraine,

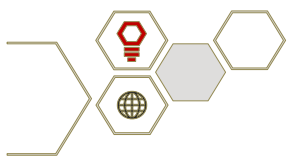
<https://orcid.org/0009-0005-0896-7499>

Abstract. The purpose of the presented scientific research is to conduct a criminal-legal analysis of the defects in the legislative consolidation of the subject of crimes against public security (under Art. 263, 263-1 of the Criminal Code of

Ukraine) and to develop proposals for improving the regulatory framework in the context of modern security challenges. The methodological basis consists of a set of methods for cognizing legal phenomena: the formal-legal method was applied to interpret protective norms; the systemic-structural method – to study the links between criminal law and departmental acts. The comparative-legal method was used to analyze the status of various weapons, and the empirical analysis of forensic ballistic practice provided an understanding of the problems in qualifying the latest means of destruction. It was clarified that the lack of a specialized arms circulation law generates the phenomenon of double blanket norms, complicating qualification. The risks of delegating the function of determining the legal status of structurally similar items (blank pistols) to forensic experts are analyzed, which creates prerequisites for subjectivism. Normative collisions caused by the duplication of identical objects of encroachment in Art. 263 and 263-1 of the Criminal Code of Ukraine, which lead to an artificial ideal totality of crimes, are investigated. The latest forensic challenges related to 3D weapon printing are outlined, requiring the adaptation of ballistic standards for evaluating polymer structures. A conclusion is formulated on the need for legislative consolidation of the basic conceptual apparatus regarding weapon types. It is proposed to eliminate the competition of norms by recognizing the storage of a manufactured item as being covered by the single process of its illegal manufacture. The expediency of introducing quantitative and weight thresholds for ammunition and explosives is argued, which will allow for the effective application of the insignificance institute.

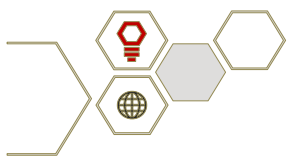
Keywords: crimes against public security; criminal liability; qualification of offenses; subject of a crime; legislative collision; Article 263 of the Criminal Code of Ukraine; Article 263-1 of the Criminal Code of Ukraine; structurally similar items; 3D printing of weapons; forensic ballistic examination.

Постановка проблеми. В умовах триваючого збройного конфлікту спостерігається суттєва дестабілізація стану громадської безпеки в Україні. Одним із головних чинників загострення криміногенної обстановки є неконтрольоване поширення зброї, бойових припасів та вибухових речовин. Високий рівень нелегальної озброєності створює безпосереднє підґрунтя для вчинення тяжких насильницьких посягань. Незважаючи на значну питому вагу таких діянь, предмет відповідних складів злочинів (статті 263 та 263-1 Кримінального кодексу України [5]) досі не отримав належного нормативного визначення на рівні закону. Відсутність базового закону про зброю змушує правозастосовців звертатися до відомчих підзаконних актів, що породжує феномен «подвійної бланкетності»[6].

У практичній площині це зумовлює низку системних проблем: відсутність критеріїв розмежування легальних виробів і вогнепальної зброї; нормативну колізію щодо ідентичних переліків предметів незаконного поводження [15]; ігнорування кількісних показників обсягу вилученого [9]. Усе це, ускладнене поширенням новітніх технологій (зокрема, 3D-друку зброї) [8], детермінує нагальну потребу в науковому розв'язанні окреслених колізій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика відповідальності за незаконне поводження зі зброєю формує два відмінні, але взаємопов'язані вектори наукового дискурсу: кримінально-правовий та криміналістичний. З позицій кримінально-правової догматики питання об'єкта та предмета злочинів проти громадської безпеки ґрунтовно розкриті В. В. Голубошем [3]. Водночас низка фахівців концентрується на дефектах законодавчої техніки: Ю. В. Луценко досліджує вплив бланкетності норм [6], О. В. Чернявський аналізує колізії між статтями 263 та 263-1 КК України [15], а П. Мітрухов критикує відсутність у законі кількісних порогів для предметів посягання [9].

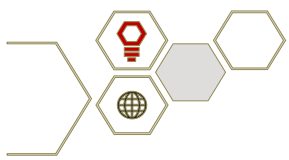

Натомість представники криміналістичної науки зміщують фокус із законодавчих прогалин на суто прикладні проблеми ідентифікації. Зокрема, В. С. Бондар розглядає межі балістичної оцінки конструктивно схожих виробів [1], а М. Л. Комісаров з Н. О. Комісаровою [4] та О. А. Машаро з В. О. Афанасьєвою [8] актуалізують виклики, пов'язані з 3D-друком і гібридними технологіями виробництва озброєння.

Незважаючи на високий рівень напрацювань, огляд літератури демонструє певну фрагментованість дискусії: науковці рідко зіставляють доктринальні недоліки закону з їхніми практичними наслідками для судово-експертної діяльності. Наявний емпіричний базис, сформований, зокрема, А. О. Отришком [11], підтверджує переважання боєприпасів серед предметів злочину, однак комплексного концептуального поєднання кримінально-правової та криміналістичної оптики у вирішенні проблем кваліфікації досі бракує.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявність ґрунтовних праць, доктринальний аналіз свідчить про фрагментарність існуючих підходів. Більшість дослідників зосереджуються або виключно на криміналістичних аспектах експертизи, або на догматичному розборі окремих статей кримінального закону. Відтак, поза межами комплексного вирішення залишається проблема концептуальної дефектності законодавчого визначення предмета злочину, яка б одночасно враховувала і правові колізії, і технологічну еволюцію засобів збройного насильства.

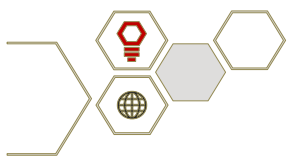
Зокрема, досі не розроблено єдиного алгоритму кримінально-правової кваліфікації факту кустарної модифікації легальних акустичних (стартових) пристроїв з урахуванням сучасних експертних стандартів [1]. Також потребує системного розв'язання проблема штучної ідеальної сукупності злочинів, що виникає через дублювання предметів посягання (боєприпасів та вибухівки) у статтях 263 та 263-1 КК України [15]. Зазначені питання тривалий час

залишалися без належної уваги через консервативність вітчизняного законодавства та його орієнтацію на застарілий індустріальний підхід до розуміння природи озброєння [4]. Заповнення цієї наукової ніші шляхом об'єднання криміналістичних викликів та кримінально-правових прогалин під єдиним кутом зору є критично важливим кроком для забезпечення принципу правової визначеності.

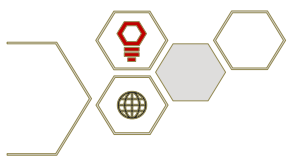
Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є комплексний кримінально-правовий аналіз проблемних питань визначення предмета злочинів за статтями 263 та 263-1 КК України та розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства. Для досягнення мети поставлено такі завдання: 1) дослідити критерії розмежування конструктивно схожих виробів (зокрема модифікованих стартових пістолетів) і вогнепальної зброї; 2) запропонувати шляхи усунення нормативної колізії та штучної ідеальної сукупності злочинів щодо боєприпасів і вибухівки (шляхом запровадження кількісних порогів); 3) оцінити вплив технологій 3D-друку на балістичну ідентифікацію. Реалізація цих завдань сприятиме утворенню правової визначеності, мінімізації суб'єктивізму на практиці та гарантуванню домірності кримінальної відповідальності.

Виклад основного матеріалу дослідження. У кримінально-правовій доктрині точне встановлення об'єктивних ознак складу злочину є базовим етапом кваліфікації. Зважаючи на те, що це дослідження має насамперед доктринально-аналітичний характер, аналіз правозастосування базується на показових прецедентних рішеннях та матеріалах судово-експертної практики. Предмет злочинів проти громадської безпеки наділений специфічними властивостями: підвищеною загальною небезпекою, цільовим призначенням та дозвільним режимом обігу [3]. Тому його безпомилкова ідентифікація є безальтернативною умовою для притягнення до відповідальності. Водночас у сучасній правозастосовній практиці актуалізується проблема системного та інституційного характеру: базовий понятійний апарат у сфері обігу зброї

дотепер не отримав належного нормативного закріплення на рівні єдиного кодифікованого акта вищої юридичної сили. Стан нормативного регулювання в Україні суттєво відрізняється від європейського досвіду. У більшості країн ЄС діють чіткі профільні закони про зброю (наприклад, Waffengesetz у Німеччині чи Ustawa o broni i amunicji у Польщі). Натомість в Україні досі немає базового закону, який би визначав правовий режим власності на зброю та вичерпно тлумачив відповідні терміни. У період з 1998 по 2014 рік на розгляд Верховної Ради України було внесено щонайменше 14 спеціалізованих законопроектів щодо регулювання обігу зброї (зокрема проекти № 1032, № 1171, № 1135 тощо), жоден із яких не було імплементовано в національне законодавство внаслідок відсутності консолідованої політичної позиції щодо меж, умов та критеріїв цивільного володіння зброєю [7].

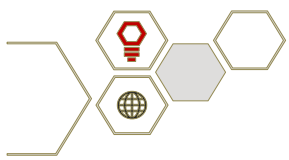
Як наслідок, процес кримінально-правової кваліфікації та безпосереднє визначення предмета злочинів, передбачених статтями 263 та 263-1 Кримінального кодексу України (далі – КК України), здебільшого здійснюється з посиланням на підзаконні відомчі акти. Передусім ідеться про Інструкцію Міністерства внутрішніх справ України, затверджену наказом від 21 серпня 1998 року № 622, а також роз'яснення, наведені у Постанові Пленуму Верховного Суду України № 3 від 26 квітня 2002 року [13]. Така нормативна конструкція зумовлює виникнення феномену «подвійної бланкетності» диспозицій охоронних норм. З одного боку, встановлення першої обов'язкової ознаки складу злочину (предмета) потребує системного звернення до підзаконних актів для з'ясування техніко-юридичного змісту понять «вогнепальна зброя», «бойові припаси» чи «вибухові речовини». З іншого боку, друга ознака (суспільно небезпечне діяння) конкретизується через формулювання «без передбаченого законом дозволу», порядок і умови надання якого також регулюються численними підзаконними нормативно-правовими актами [6]. Зазначений стан речей вбачається таким, що не повною

мірою узгоджується з принципом правової визначеності, який вимагає чіткості, зрозумілості та передбачуваності закону.

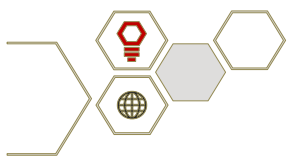
Однією з найбільш складних та дискусійних проблем кримінально-правової кваліфікації за статтею 263 КК України залишається встановлення чітких критеріїв розмежування легальних виробів, що конструктивно нагадують зброю, та безпосередньо вогнепальної зброї як предмета злочину. Відповідно до матеріалів судово-експертної практики та результатів міжнародного кримінологічного моніторингу, вагому частку тіньового ринку озброєння в Україні становить кустарно модифікована сигнально-шумова (стартова) зброя, імпортована переважно з країн Близького Сходу та Європи [7]. Аналіз технічної документації на зазначену категорію виробів наочно ілюструє, що за своїм офіційним виробничим призначенням та сертифікаційними даними вони класифікуються як газові сигнальні або стартові пістолети («GAS ALARM / SEMI AUTOMATIC BLANK PISTOL»). Згідно з інструкцією, їх експлуатація передбачає виключно відстріл холостих (шумових) набоїв калібру 9 mm P.A.K., позбавлених уражаючого елемента [16]. Керуючись пунктом 4 Постанови Пленуму ВСУ № 3, органи досудового розслідування та суди виходять із презумпції, що стартові пістолети, які не містять вибухових речовин і сумішей та конструктивно не призначені для ураження живої цілі кінетичним снарядом, не можуть розглядатися як предмет злочинів, передбачених статтею 263 КК України [14].

Водночас інженерно-конструктивні особливості значного сегмента таких виробів створюють сприятливе технічне підґрунтя для їх нелегальної трансформації у летальну вогнепальну зброю. Документація виробника підтверджує наявність складного курково-ударникового механізму подвійної дії, сталевих компонентів у затворній групі, затворної затримки та від'ємного дворядного магазину підвищеної ємності [16]. Така функціональна та просторова ідентичність із бойовими аналогами забезпечує внутрішнім

механізмам, виготовленим із цинково-алюмінієвих сплавів, здатність витримувати піковий тиск порохових газів під час пострілу саморобним кінетичним снарядом без руйнування ствольної коробки. Визначальним процесуальним критерієм для правозастосовця у процесі розмежування легального виробу та предмета злочину є висновок судово-балістичної експертизи. На сучасному етапі розвитку криміналістичної науки виокремлюється специфічна категорія об'єктів дослідження – «конструктивно схожі з вогнепальною зброєю вироби» [10;1]. Межа між таким виробом цивільного призначення і предметом кримінального посягання встановлюється експертом на основі критерію об'єктивної можливості переробки виробу без застосування спеціалізованого промислового обладнання. Як свідчить Висновок експертного дослідження щодо стартового пістолета моделі «Retay 17», виріб не визнається вогнепальною зброєю за умови, що конструкція його монолітного імітатора ствола має глухі перегородки та унеможливорює внесення незворотних змін за допомогою інструментів загальнопобутового призначення для здійснення пострілу бойовими патронами чи металевими снарядами [2]. Відтак, експертна оцінка фокусується не лише на поточних технічних характеристиках, а й на потенційній придатності конструкції до модифікації.

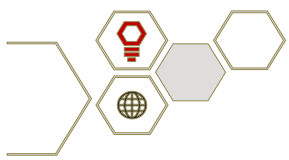
Утім, у разі фактичного конструктивного втручання правовий статус предмета докорінно змінюється з цивільно-правового на кримінально-правовий. Як підтверджується правовою позицією Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду, цілеспрямована переробка стартового пістолета перетворює його на гладкоствольну короткоствольну нестандартну вогнепальну зброю, придатну до стрільби [12]. Саме факт такої фізичної трансформації остаточно виводить предмет із категорії вільного обігу та зумовлює обов'язок отримання відповідного дозволу. Відсутність останнього, як констатує суд, становить беззаперечну підставу для притягнення особи до кримінальної відповідальності. Отже, через відсутність чітких законодавчих

дефініції виникає ситуація, за якої межі предмета злочину визначаються переважно на етапі судово-балістичної експертизи. Таке зміщення акцентів є процесуально вимушеним кроком, який впливає із законодавчих прогалин, проте він створює ризики суб'єктивізму під час оцінки. Тут важливо чітко розмежовувати площини: експерт встановлює лише технічну придатність предмета до стрільби, але остаточного кримінально-правового значення (набуття статусу предмета злочину) цей факт набуває лише через юридичну оцінку судом відсутності відповідного дозволу.

Всупереч усталеним суспільним уявленням, найбільш поширеним предметом незаконного поводження є не стрілецька зброя, а безпосередньо бойові припаси та їх прекурсори. За результатами емпіричних кримінологічних досліджень масиву з 210 вироків судів, ухвалених у 2021-2022 роках за статтями 263, 263-1 КК України, виявлено, що питома вага бойових припасів як предмета злочинного посягання становить 61,4%. Натомість частка бойової вогнепальної зброї дорівнює 22,8%, холодної зброї – 4,3%, а вибухових речовин – 2,9% [11]. У криміналістичному розумінні до бойових припасів традиційно відносять патрони до нарізної вогнепальної зброї, артилерійські снаряди, міни, ручні осколкові гранати та запали до них. Зважаючи на таку статистичну репрезентативність, особливої актуальності набуває питання вдосконалення законодавчої конструкції норм, що охороняють відповідну сферу суспільних відносин.

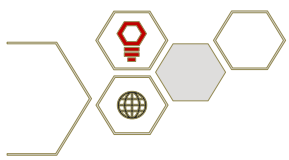
У кримінально-правовій доктрині обґрунтовано звертається увага на наявність нормативної колізії між статтями 263 та 263-1 КК України. Зокрема, О.В. Чернявський відзначає, що диспозиції вказаних норм містять абсолютно ідентичні переліки предметів злочину в частині бойових припасів, вибухових речовин та вибухових пристроїв. Якщо виокремлення незаконного виготовлення вогнепальної зброї в самостійну норму видається логічним (з огляду на різницю у правовому статусі гладкоствольної мисливської зброї, яка

є предметом за ст. 263-1, але виключена з обсягу ч. 1 ст. 263 [5]), то дублювання термінів «бойові припаси» та «вибухові речовини» створює правовий парадокс. Виготовлення саморобного вибухового пристрою чи боєприпасу (ст. 263-1 КК України) об'єктивно супроводжується його подальшим зберіганням (ст. 263 КК України). Це призводить до ідеальної сукупності злочинів та подвоєння відповідальності за один технологічний процес. Відповідно, суди часто кваліфікують дії особи за обома статтями одночасно. Застосування правил складання покарань у таких випадках може призводити до надмірно суворих вироків. Це, своєю чергою, ставить під загрозу дотримання принципів справедливості, пропорційності та індивідуалізації кримінальної відповідальності [15]. З доктринальних позицій, зберігання незаконно виготовленого предмета доцільно було б розглядати як діяння, що поглинається самим фактом виготовлення, однак недоліки законодавчої техніки ускладнюють таке тлумачення.

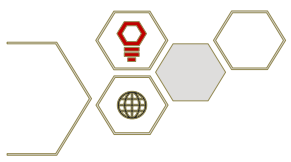
Окремо варто зауважити, що сам факт виключення гладкоствольної мисливської зброї з предмета статті 263 КК України піддається гострій і цілком виправданій критиці. Як доводить В.В. Голубош, такий законодавчий підхід є нелогічним, адже гладкоствольна мисливська зброя також є джерелом підвищеної небезпеки, технічно призначена для ураження живої цілі та потребує особливого дозвільного режиму, а її ключова відмінність від нарізної зброї (менша дальність польоту кулі) не повинна мати вирішального кримінально-правового значення для декриміналізації її незаконного поводження [3].

Іншою проблемою є нівелювання законодавцем кількісних показників предмета злочину [9]. Закон не диференціює ступінь небезпеки: формально зберігання одного патрона чи кількох грамів порошу утворює такий самий склад тяжкого злочину, як і зберігання арсеналу гранат. Відсутність у кримінальному законі нижньої межі кількості вибухової речовини чи

боєприпасів (на відміну від структурованих таблиць у сфері обігу наркотичних засобів) спонукає суди до застосування оціночних категорій. Окрім цього, згідно з роз'ясненнями Пленуму ВСУ, патрони, призначені виключно для гладкоствольної мисливської зброї, а також патрони, споряджені еластичними кулями не смертельної дії, не визнаються предметом злочину за статтею 263 КК України [11]. Водночас їх неліцензоване виготовлення підпадає під дію статті 263-1 КК України [5]. Зазначена прогалина формує ситуацію, за якої набуття та зберігання таких патронів тягне максимум адміністративну відповідальність, тоді як процес їх самостійного спорядження кваліфікується як тяжкий кримінальний злочин, що свідчить про асиметричність законодавчих конструкцій.

Вдосконалення цифрових інженерних технологій, зокрема технологій адитивного виробництва, детермінує виникнення принципово нових форм предметів незаконного поводження. Правозастосовні органи дедалі частіше стикаються з проблематикою розповсюдження 3D-друкованої зброї, а також із використанням модульних «конструкторів» для самостійного збирання озброєння. Специфіка полягає в тому, що компоненти для такого збирання можуть замовлятися фрагментарно через тіньові сегменти мережі Інтернет [8]. Основна правова проблема полягає в тому, що законодавець продовжує оперувати понятійними категоріями, сформованими в період виключно індустріального (серійного) виробництва озброєння [4]. Натомість злочинне середовище розширило канали отримання зброї, перейшовши до гібридних методів виготовлення, за яких рамка пістолета друкується з ударостійкого полімеру на 3D-принтері, а ключові елементи, що витримують тиск, інтегруються з предметів побутового чи загальнотехнічного призначення. Унаслідок такої технологічної еволюції предмет незаконного поводження стає складно ідентифікованим на етапі ініціації досудового розслідування. Факт належності полімерної конструкції до категорії вогнепальної зброї підлягає з'ясуванню виключно в лабораторних умовах. Перед експертом-балістом

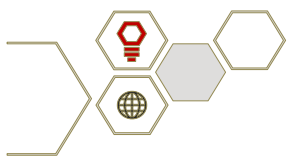

постає методологічне завдання щодо застосування критерію «фізичної та термічної спроможності виробу здійснити більше одного пострілу кінетичним снарядом без руйнування конструкції». Під час натурного експерименту полімерна зброя часто зазнає руйнування після першого ж пострілу, що ускладнює формування категоричного висновку про її експлуатаційну придатність та надійність. Відсутність нормативної регламентації щодо того, яка саме складова частина надрукованої зброї визнається «основною», підкреслює необхідність не лише ухвалення профільного закону, а й перегляду державних стандартів щодо технічних критеріїв уражуючої дії та ідентифікації частин зброї [1].

Висновки. У результаті проведеного дослідження сформовано комплексне бачення проблеми визначення предмета злочинів за статтями 263 та 263-1 КК України. Обґрунтовано, що перешкодою для ефективного правозастосування є відставання кримінально-правової догматики від технологічної еволюції засобів збройного насильства (зокрема кустарної модифікації акустичної зброї та поширення 3D-друку).

Для запобігання підміні законодавчих дефініцій експертними критеріями варто закріпити базовий понятійний апарат безпосередньо в законі. Зокрема, для подолання викликів адитивного виробництва доцільно нормативно встановити перелік основних частин зброї та стандартизувати критерії оцінки полімерних конструкцій. Також потребує розв'язання колізії між суміжними нормами. Пропонується закріпити підхід, за яким зберігання незаконно виготовленого предмета охоплюється об'єктивною стороною статті 263-1 КК України як єдиний процес і не потребує додаткової кваліфікації за статтею 263 КК України.

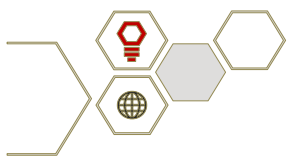
Крім того, вбачається доцільним запровадження об'єктивних кількісно-вагових диференціаторів предметів посягання. Їх відсутність позбавляє суди механізму застосування інституту малозначності діяння, що іноді призводить

до ухвалення непропорційно суворих вироків. Впровадження запропонованої моделі сприятиме подоланню подвійної бланкетності, усуненню конкуренції норм та забезпеченню дії принципів правової визначеності, домірності й індивідуалізації відповідальності.

Список використаних джерел

1. Бондар В. С. Судова експертиза зброї: поняття, система, завдання, тенденції розвитку. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2024. № 3. С. 49–57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2024-3-7>
2. Висновок експерта № 8-1/187с судово-економічної експертизи від 22.03.2017 р. *Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр*. URL: <https://surl.li/tpdsqr> (дата звернення: 03.04.2026).
3. Голубош В. В. Кримінальна відповідальність за злочини проти громадської безпеки, предметом яких є зброя, бойові припаси, вибухові речовини та вибухові пристрої (статті 262, 263, 263-1, 264 КК України) : монографія. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2020. 340 с. URL: <https://surl.li/jmvmlk> (дата звернення: 03.02.2026).
4. Комісаров М. Л., Комісарова Н. О. Удосконалення нормативно-правового регулювання обігу зброї в контексті забезпечення конституційних прав і свобод громадянина України. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. Маріуполь, 2021. № 1 (1). С. 100–106. DOI: <https://doi.org/10.32366/2709-9261-2021-1-1-100-106>
5. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 03.02.2026).

6. Луценко Ю. В. Проблеми законодавчого регулювання обігу зброї в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. Том 34 (73) № 4, Київ. 2023. С. 108–112. URL: <https://surl.ln/ojfqwf> (дата звернення: 03.02.2026).

7. Мартинюк А. Дослідження незаконних потоків зброї: Україна. Короткий інформаційний документ Small Arms Survey. Женева, 2017. 12 с. URL: <https://surl.li/uerezq> (дата звернення: 03.02.2026).

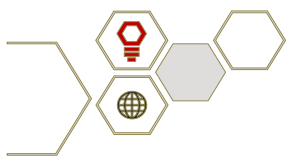
8. Машаро О. А., Афанасьєва В. О. Судово-балістична експертиза у справах про незаконне поводження зі зброєю. *Proceedings of the 1st International scientific and practical conference. SPC "Sci-conf.com.ua"*. Львів, 2026. Ст. 889-892. URL: <https://surl.li/jhqctl> (дата звернення: 03.02.2026).

9. Мітрухов П. Шляхи вирішення законодавчих проблем кримінальної відповідальності за ст.ст. 263, 263-1 Кримінального кодексу України. *Національний юридичний журнал: теорія і практика*. 2014. № 2(6). С. 72-77. URL: <https://surl.li/fginqh> (дата звернення: 03.02.2026).

10. Національний стандарт України ДСТУ 9168:2021 «Судова експертиза зброї. Балістичні дослідження». Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2021. URL: <https://surl.li/xrdhqm> (дата звернення: 03.02.2026).

11. Отришко А. О. Предмет кримінально-протиправного посягання незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2023. № 1 (5). С. 66–70. DOI: <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2022-1-5-12>

12. Постанова Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 04 грудня 2018 року у справі № 161/16073/14-к. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78496941> (дата звернення: 03.02.2026).

13. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї... : затв. наказом МВС України від 21.08.1998 р. № 622 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#> (дата звернення: 03.02.2026).

14. Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 № 3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-02> (дата звернення: 03.02.2026).

15. Чернявський О. В. Доцільність виокремлення ст. 263-1 у Кримінальному кодексі України. *Кримінально-правові та кримінологічні засоби протидії злочинам проти громадської безпеки та публічного порядку*. Харків, 2019. С. 224–225.

16. Atak Arms. Zoraki Mod. 914 Cal. 9mm P.A.K. Gas Alarm. Single and Double Action Semi Automatic Blank Pistol : офіційне керівництво користувача (User Manual). URL: <https://surl.li/svarmd> (дата звернення: 03.02.2026).